

Riksantikvaren
Hege Sejnæs Eilertsen
Postboks 1483 Vika

0116 OSLO

Dato: 12.06.2023
Dokumentnummer: 20/24877-38
Deres referanse:
Saksbehandler: Rune Johnsen

Utdypende informasjon - Avaldsnes middelalderuin A12 - forbindelsesmur opprensing

Om vedleggene:

1. Legger ved notat fra Bakken & Magnussen AS (Vedlegg 1) som omhandler tiltak omkring forbindelsesmuren.
2. Legger ved oversikt over områdeinndelingen (Vedlegg 2) som viser de forskjellige områdene som skal arkeologisk undersøkes. Det refereres til disse områdene i dette svarbrevet. Dette vedlegget følger også søknaden.

Om svarbrevet:

Riksantikvaren etterspør Karmøy kommune hvilke arbeider som er foreslått i området.

Vi har trukket ut de spørsmål og avklaringer som Riksantikvaren ønsker utdypende informasjon om. Disse står med **uthevet** skrift. Karmøy kommunes utdypende informasjon står skrevet under. Områdene det refereres til viser i vedlegg 2.

Spørsmål og svar:

1. Graving, kan det være uheldig for korets fundamenter og stabilitet?

Etter samtale med Riksantikvaren, justeres omsøkt rensing rundt forbindelsesmuren og begrenses til et absolutt minimum. Dette betyr at områdene 12 og 14 ikke graves ut i samme utstrekning som beskrevet i søknad. Vedlagt notat fra utførende murerfirma Bakken & Magnussen AS besvarer spørsmålet ytterligere (Vedlegg 1).

2. Hvordan er arealet mellom kirke og ruin planlagt å fremstå etter at arbeidene med ruinen er ferdigstilt?

Generelt skal alt tilrettelagt areal rundt ruinen beplantes med gressplen. Tråkkheller i skifer er tenkt som forsterkende underlag der det blir mest tråkk og fare for gjørme og glatt underlag. En endelig plan for dette kommer i neste søknad som blir en oppfølger til denne søknaden om arkeologiske tiltak.

Hensikten med de arkeologiske undersøkelsene som Karmøy kommune søker dispensasjon til, er å tilpasse terrenget for sikker bruk av området. Dersom disse undersøkelsene avdekker arkeologiske hensyn som må tas, må dette tas med videre i planlegging av tilrettelegging rundt kirken og ruinen. Hensikten med arkeologiske tiltakene i områdene 12, 13 og 14, er å rense frem og konservere de siste 2,1 meter av forbindelsesmuren.

Vi vil i videre prosess involvere alle som kan berøres av tiltak for tilrettelegging rundt kirken og ruinen. Disse inviteres til felles befaringer og møter, og bes om innspill slik at vi sammen kommer frem til endelig utforming.

Endelig utforming av arealet mellom kirke og ruin er ikke ferdig planlagt enda, men utgangspunktet er slik:

- Sør for koret ligger et relativt flatt gressplenareal som strekker seg mot det området som blir tilrettelagt rundt ruinen. Videre her beskrives avstander og utførelse:
- Det blir ca. 4,6 meter avstand fra skipets sørvegg før terrenget skrånes ned (område 9) mot ruinen. Område 9 skrånes mot øst og mot sør i en innvendig gjæring.
- Det blir ca. 6,2 meter avstand fra korets sørvegg før terrenget skrånes ned (område 10) mot ruinen. Område 10 skrånes mot sør.
- Det blir mellom 2 til 3 meters avstand utenfor korets dør (område 12, pluss ca. 0,5 meter til mot sør), før terrenget (område 11 pluss arealet like vest for forbindelsesmuren) skrånes ned mot ruinen. Område 11 skrånes mot øst og mot sør med en innvendig gjæring i nordre ende, og en utvendig gjæring i søndre ende. Området like vest for forbindelsesmuren skrånes ved hjelp av tilført masse. Størrelsen på område 11 sitt flate gressareal, avhenger av hvilke innspill til hensyn vi mottar, samt hvilke arkeologiske hensyn vi må ta.
- Det blir mellom 2 og 3 meter flatt gressareal utenfor korets sørvegg (område 14, pluss ca. 0,5 meter til mot sør), før terrenget (arealet like øst for forbindelsesmuren) skrånes ned mot ruinen og arealet vest for forbindelsesmuren. Størrelsen på området 14 sitt flate gressareal, avhenger av hvilke innspill til hensyn vi får, samt hvilke arkeologiske hensyn vi må ta.
- Område 13 er selve forbindelsesmuren. Den ønsker vi å formidle med synlig sammenkobling til kirken. Dette gjøres på en slik måte at hensyn til ferdsel rundt kirken skal kunne foregå så nært like tilgjengelig som før ruinen ble utgravd, som mulig.
- Langs kirkens vegger er det etablert grusgang og skiferheller som strekker seg ca. 1,0-1,5 meter ut fra veggene mot gresset. Denne løsningen tenkes fullført i område 12 og 14.

3. Det er viktig at ferdsel rundt kirken blir opprettholdt med god margin mellom ruin og kirke for besøkende til kirke og kirkegård.

Vi skal videre i prosessen sørge for at de innspill som omhandler ferdsel rundt kirken for besøkende til kirke og kirkegård, blir hensyntatt når området skal tilrettelegges.

4. Utdypende informasjon om arealet med tanke på forsvarlig vedlikehold av kirkebygget.

Vår vurdering er at tiltaket med tilrettelegging rundt ruinen ikke vil være til hinder for forsvarlig vedlikehold av kirkebygget. Selve arealet som tilrettelegges rundt ruinen vil ikke egne seg som riggområde for oppbevaring byggematerialer og lignende. Det er tilstrekkelig egnede arealer for dette ellers på området, spesielt på parkeringsplassene utenfor kirkegården.

Det kan monteres stillas rundt kirkebygget uten at ruinområdet vil være til stort hinder. Avaldsnes kirke ble restaurert i 2018-2019. De utvendige flatene på vegger og tak, samt takkonstruksjonen ble satt i stand. Det ble også utført arbeider på de fleste innvendige flater. Den gang ble det satt opp stillas rundt hele kirken. Stillaset hadde tak-over-tak-løsning. Dette var etter at ruinen var gravd frem i 2017, og viser at en omfattende istandsetting av kirkebygget er mulig å gjennomføre.

Konsekvensen av at ruinområdet tilrettelegges, er at det må tas hensyn til ruinen som kulturminne når det skal gjøres vedlikeholdsarbeider rundt kirken.

Med hilsen

Rune Johnsen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til:

Angunn Skeiseid

Bakken & Magnussen AS

Bjørn Eikje Ramberg

Karmøy Kirkelig Fellesråd

Rogaland fylkeskommune

Rådhuset, Postboks 167

Postboks 130 Sentrum

4291

4001

KOPERVIK

STAVANGER

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Notat Søknad forbindelsesmur

Vedlegg 2 - Oversikt over områdeinndeling